

נשיאות המגזר העסקי בישראל

כ"ז תמוז, תש"ף
19 יולי, 2020

לכבוד
ח"כ ישראל כ"ץ
שר האוצר
ירושלים

לכבוד
מר בנימין נתניהו
ראש הממשלה
ירושלים

מכובדיי,

הנדון : התייחסות לתזכיר חוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף – 2020, והמלצות נשיאות המגזר העסקי ליציאה מהמשבר

המשק הישראלי, עומד בנקודה שלא ידע עוד מאז קום המדינה, במצב בו הצמיחה שלילית, יש כ-850 אלף מובטלים, עשרות אלפי עסקים שכבר נסגרו, כ-120,000 עסקים בסיכון מהותי, רמת אי הודאות וחוסר האמון הציבורי בשפל עמוק, ומכל אלו - **קיים איום ממשי לביטחון ולחוסן הלאומי של ישראל**.

אנו רואים עלייה מדאיגה של הידבקות באוכלוסייה, המסמן את עוצמתו הצפויה של גל קורונה הצפוי להכות בישראל עם הכניסה לחורף. כבר עתה, חוזרות שוב ההמלצות להטיל סגר נרחב על מדינת ישראל אשר להן משקל כלכלי כבד מנשוא. כמובן, שנשיאות המגזר העסקי רואה חשיבות עליונה לבריאות הציבור, כך גם אנו מחויבים לקיום הפעילות העסקית בהתאם להוראות משרד הבריאות וביחס למלוא העובדים בישראל וציבור הלקוחות.

כבר עם הכניסה של גל ההידבקות הנוכחי, משאבי המדינה יהיו פחותים מנקודת הכניסה של הגל הראשון, כך גם כושר הייצור של המשק וחוסנו חלשים מאוד. מתוך כל אלו – ללא תכנית מהירה ואפקטיבית, המדינה תיקלע לשפל של מיתון עמוק וכבד למשך שנים.

אדוני ראש הממשלה ואדוני שר האוצר, למדנו היטב את התוכנית הכלכלית אשר הצגתם, ואנו מברכים על עצם הרציונל ליצור ודאות לאורך זמן, ולבצר את שרידותם של העסקים, אשר הם עמוד השדרה של הכלכלה בישראל. לצד אלו אנו קוראים להשלים את התוכנית לכדי תכנית **כלכלית מלאה ומכלילה**, שרק בהיותה כזו - תאפשר להתאוששות הכלכלה והמשק הישראלי.

התוכנית המלאה נדרשת להכיל התייחסות למרכיבי הצמיחה ובכלל זה; עידוד ביקוש וצריכה פרטית, העמקת הצריכה הציבורית, השקעות, תכנית תעסוקה ותוכנית הפחתת רגולציה.

אדוני ראש הממשלה ואדוני שר האוצר, יש לנו לא יותר **מחודשים ספורים להחליט וליישם** תכנית התערבות כלכלית אפקטיבית, כוללת ועמוקה – טרם שיאו של הגל השני של הקורונה עם כניסת החורף, וזאת - מעמדה של התאוששות וצמיחה. בעת הזו יש להילחם במגפה מחד ומאידך - למנוע הדרדרות למיתון כה עמוק – אשר יהווה מכת מוות למאות אלפי עסקים, וכך גם למיליוני העובדים והעצמאים במגזר הפרטי בישראל. רק החלטות מיידיות נכונות, בשילוב ניהול נכון של המשבר, יאפשר לעבור את המשבר מבלי לרסק את הכלכלה.

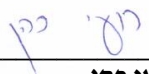
בכבוד רב,

רואל סרוגו
נשיא התאחדות הקבלנים בוני הארץ

דובי אמיתי
יו"ר התאחדות האיכרים
ויו"ר נשיאות המגזר העסקי

יועל כהן
נשיא לשכת ארגוני העצמאים והעסקים

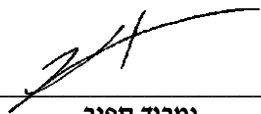

אמיר חייק
נשיא התאחדות המלונות

ד"ר גיא רוטקופף
מנכ"ל התאחדות ואיגוד
חברות לביטוח חיים

נמרוד ספיר
איגוד בתי השקעות מנכ"ל איגוד בתי השקעות

יוסי אלקובי
נשיא התאחדות המלאכה והתעשייה

ניסים זוראץ
נשיא התאחדות תעשייני היהלומים

דוד לוי
יו"ר ארגון חברות האבטחה

אורית בנבנישתי
יו"ר ארגון חברות משאבי אנוש

משה (מוקי) גרידינגר
יו"ר התאחדות ענף הקולנוע

אילן שמעוני
יו"ר ארגון חברות הניקיון

ירון גינדי
נשיא לשכת יועצי המס

**פרטי התייחסות לתזכיר החוק, השלמות נדרשות לצורך הבטחת שרידות העסקים,
ומרכיבים נדרשים לצורך השלמת התוכנית להתאוששות וצמיחה**

אנו נתייחס לשני מרכיבי היסוד הנדרשים לתוכנית הכלכלית:

- א. פעולות המכוונות ל**שרידות עסקית** (ובעניין זה – ניתן דעתנו לתזכיר החוק).
- ב. פעולות המכוונות ל**צמיחה** – עידוד ביקושים, הכשרות, השקעות בתשתית והפחתת רגולציה.

חלק ראשון - התייחסותנו לתזכיר החוק, והשלמת פעולות המכוונות לשרידות עסקית;

1. התייחסות פרטנית לסעיפים המופעים בתזכיר החוק

הנושא כפי שמופיע בתזכיר החוק	משמעות הנוסח המופיע בהצעת החוק	המלצת הנשיאות לשינוי
ירידה במחזור בשיעור של 40% כקריטריון לכניסה למודל	להערכתנו זהו קריטריון גבוה מידי שיתיר עסקים רבים מחוץ למודל הפיצוי. בעסקים רבים, פגיעה בשיעור של 30% לדוגמא, אינה מאפשרת צמצום הוצאות ניכר ויחד עם זאת מאבד העסק את שולי הרווח ולעיתים אף עובר להפסד. החשש הוא כי במצב כזה יעדיפו עסקים להישאר סגורים ולקבל פיצוי גבוה מאשר להפעיל את העסק ללא רווח ולעיתים אף בהפסד.	אנו ממליצים להעמיד את שיעור הסף בירידה במחזורים לכניסה למודל על 25% על מנת לעודד את העסקים להפעיל את העסק ולקבל פיצוי, ביחוד לאור העבודה ששיעור הפיצוי המקסימלי במצב בו יש ירידה במחזורים בין 25% ל 40% הוא יחסית נמוך ולהערכתנו עומד על 3%.
מנגנון הסיוע לעסקים – מבוסס על זכאות לעסקים בעלי מחזור של עד 100 מיליון ₪, בתנאי שיעמדו בתנאים שנקבעו.	אנו רואים פרשנות מרחיבה ומוטה של משרד האוצר כי גודל משמעו חוסן כלכלי, ואין זה כך. לצורך ההמחשה ניתן לראות את ענף המלונאות, התיירות התעופה, ענף הקולנוע ועוד. גם עסקים גדולים מאוד, ספגו מכה כלכלית קשה, וחלקם – אף יותר מהאחרים – בשל מגבלות שהוטלו עליהם. בנוסף – קריסתן של חברות ענק תותיר אלפים רבים של עובדים ללא תעסוקה ולכן המענקים ומנגנוני הסיוע נדרשים לתת מענה גם לעסקים בעלי מחזור מעל 100 מלש"ח. מוערך כי ישנם כ 2000 חברות בין 100-400 מיליון, ביניהן לדוגמא, ענף התיירות שברובו	אנו ממליצים להסיר את הקביעה הקטגורית כי עסקים בעלי מחזור של מעל 100 מלש"ח אינם זכאים לפיצוי, אלא לגבש מודל סיוע לעסקים אלו, בהלימה עם רציונל הירידה במחזורים בחברות שלהן מחזורים הפחותים ממאה מיליון ₪. כמובן, כי בבניית המודל תינתן הדעת למענקי סיוע ענפיים פרטניים אשר ניתנו בנפרד מתוכנית זו ¹ .

¹ יצוין, כי במדינות אחרות, כדוגמת גרמניה, ביחס לחברות גדולות מאוד שנקלעו למשבר, אף מעבר למענקי סיוע - נקבעה מדיניות ומנגנונים המאפשרים למדינה התערבות הונית אם כהלוואות ואף על ידי רכישה חלקית של החברה על ידי המדינה.

	מוחזק על ידי חברות שהמחזור שלהן "מנופח" ואינו משקף את הפעילות הכלכלית, כי הוא מגלם בתוכו מחזורי מכירות גבוהים מאוד עם מתח רווחיות מזערי המבוסס על עמלות בשיעור של אחוזים בודדים.	
אנו ממליצים להעלות את הפיצוי המוצע ל 5,000 ₪ וכן לאפשר לעסקים החדשים להיכלל במסגרת פיצוי החזר הוצאות בהתבסס על פעילותם בחודשים ינואר-פברואר 2020 כבסיס	להערכתנו אין בהיקפי המענק כאמור מענה סוציאלי ובוודאי אין בכך מענה לירידה העסקית במחזורים. משמעות הדבר היא גזר דין מוות לעסקים חדשים, אשר ממילא שרידותם של עסקים חדשים נמוכה בשנה הראשונה (גם בשנת רגילה, על פי נתוני הלמ"ס לשנים 2011-2017, כ- 11.5% מהעסקים לא שורדים את השנה הראשונה לקיומם).	עסקים שנפתחו בשנת 2020 יזכו למענק דו חודשי שני בין 3,000 ₪ (עוסק פטור) ל-4,000 ₪ (עוסק מורשה), כמיצוי מענקים; סוציאלי ועסקי כאחד
המלצתנו היא לאפשר לעסקים שהכנסתם החייבת מעסק בשנת 2018 היא עד 60,000 ₪ בשנה, להגיש את בקשת הפיצוי בהתבסס על נתוני דוח 2019.	עסקים רבים שחוו שנת עסקים לא מוצלחת בשנת 2018, מוצאים את עצמם מקופחים לאורך כל שרשרת הפעילות עד כה ונותרים ללא תמיכה וסיוע בעוד שיתכן ותוצאות פעילותם העסקית בשנת 2019 טובות יותר	ההכנסה המהווה בסיס לחישוב הפיצוי בנוסח החוק, הינה הכנסתו של העצמאי או שכיר בעל שליטה בשנת 2018 ²
אנו מציעים כי במידה והמענק לא שולם בתוך 21 יום מיום הגשתו, תשלום מקדמה בשיעור של 60% במקום 40% הקבועה בתזכיר החוק כעת. יתר המועדים כמופיע בתזכיר	הכרחי ליישם את עקרון התשלום המהיר בתוכנית כפי שהוצג ע"י ראש הממשלה בהודעתו לציבור	מועדי התשלום של מענקי החזר ההוצאות הקבועות – העת חריגה מ-21 יום, תשלום מקדמה של 40% מסכום הזכאות
אנו ממליצים לבטל את סעיף הקנס כלל	להערכתנו מדובר בקנס לא מידתי	תזכיר החוק קובע, כי בנסיבות מסוימות, ניתן להשית קנס של 50% מהמענק שלא אושר

² אמש, הכריז שר האוצר בהודעתו כי מרכיב זה תוקן. יש לוודא כי התיקון ישולב בהצעת החוק

<p>אנו ממליצים להותיר את תקרת 1 מיליון ש"ח כפי שהופיעה בפעימה השנייה</p>	<p>המשמעות – צמצום הזכאים לפיצוי</p>	<p>הזכאות לפיצוי הינה בתנאי, שסך הכנסתו החייבת של הנישום לא עלתה על 640,000 ש"ח, לעומת קריטריון של 1 מיליון ש"ח בפעימה השנייה</p>
<p>אנו ממליצים להסתפק בתנאי כפי שנקבע בפעימה השנייה, בהסתמך על דיווח בעל שליטה למוסד לביטוח לאומי בששת החודשים שקדמו ל 29/2/2020</p>	<p>יש עסקים שבתקופות המשבר סגורים לגמרי, ובעליהם לא מוציאים לעצמם תלוש שכר - היות ואין לעסק הכנסות ו/או יש הכנסות מעטות שאינן מאפשרות הוצאת משכורת לבעלים. תנאי זה הינו תנאי מפלה לעסקים שממילא מצויים במצב עסקי קשה³</p>	<p>בעל שליטה נדרש להפקת תלושי שכר בתקופת הזכאות (צמד חודשי המענק), ובתקופה הקובעת (6 חודשים לפני צמד חודשי המענק)</p>
<p>יש לתקן ולהגדיל למגזרים מסוימים (עם שיעורי הוצאות קבועות גבוהות ביחס למחזור, כמו שכ"ד גבוה באולמות אירועים, מועדונים, חדרי הכושר ובריכות השחייה, את שיעור הפיצוי במסגרת מענק ההשתתפות בהוצאות הקבועות וכמו כן להתחשב בענפים עם מחזורים עונתיים. מעבר לארנונה, עסקים שמחזורם נפגע בלמעלה מ-30% יקבלו פטור מהיטלים עירוניים כגון: היתר כסאות ושולחנות, היתר פרגוד, היתר לילה, ושילוט עד יוני 2021.</p>	<p>בענפים עם מחזורים עונתיים, לאור תקרות הפיצוי – הם נפגעים במצטבר השנתי ואינם ממצים את תקרת הפיצוי שיכולה להגיע בין 6% ל 15%, (בהתאם לשיעור הירידה במחזורים) מהמחזור השנתי. בחודשים עם מחזור נמוך הם מקבלים פיצויים נמוכים ובחודשים עם מחזורים גבוהים – הם מוגבלים בתקרת הפיצוי</p>	<p>תקרת מענק ההשתתפות בהוצאות</p>
<p>אנו ממליצים שלא לאשר את פתיחת קרנות ההשתלמות. גם אם יוחלט על עידוד הפתיחה, אין לעשות זאת באופן גורף וללא כל אבחנה ביחס למצב התעסקותי ו/או העסקי של בעל הקרן. יש ליצור כללים היוצרים זכאות אשר מצמצמים למינימום הכרחי את האפשרות לפתיחת התכניות. קיים חשש לפגיעה בציבור, קיבוע הפסדי הון ופגיעה בשוק ההון.</p>	<p>אנו סבורים כי חסכוניות הציבור בקרנות ההשתלמות הם חלק מהחיסכון הפנסיוני של הציבור וקריטיים לעתידו. פתיחתם בעת הזו תיצור הפסדי הון ותפגע בתפקוד שוק ההון. עידוד הציבור למשיכת החסכוניות לטווח ארוך שלו - חשוב שתהיה רק כמוצא אחרון ומבוססת על תבחינים ברורים. פגיעה בחסכוניות הפנסיוניים של הציבור, סותרת את</p>	<p>עידוד פתיחת קרנות השתלמות באמצעות פטור ממס</p>

³ יצויין כי בשיח עם שר האוצר בשבוע שעבר, התקבלה עמדתנו, אולם יש לוודא כי יתוקן בנוסח החוק

	צעדי הממשלה ב-20 השנים האחרונות אשר עלו למשק מאות מילארד ₪.	
אנו ממליצים כי תיכלל בתוכנית הכלכלית הוראה, כי במקרה ונכפה על עסק לסגור בנסיבות כאמור, יוכל בעל העסק להוציא את העובדים לחל"ת לתקופת הבידוד גם לתקופה הקצרה מ 14 יום	לאור התפשטות הגל השני, עסקים רבים בהם נמצא חולה מאומת נאלצים לשלוח לבידוד את כל העובדים לתקופה של 14 יום ונאלצים לשאת בנטל הוצאות השכר של כל העובדים בתקופה שבה העסק סגור ואין הכנסות	הוצאות שכר בעת בידוד עובדים המוגדרים כחשודים בהידבקות

2. תיקון מענקים קודמים :

- א. נדרש לתקן במסגרת התוכנית הכלכלית את פעימת החזר ההוצאות הקבועות של מרץ אפריל (פעימה 3) לעניין המדווחים למע"מ במסגרת איחוד עוסקים (בחירה וולונטרית טכנית להגשת מע"מ לישויות משפטיות שונות). העסקים באיחוד עוסקים שסך המחזורים שלהם יחד בכל העסקים (כל עסק מדווח נפרד באמצעות דוחות כספיים עצמאיים) חצה את ה 20 מיליון ₪ - לא קיבלו בכלל סיוע מהמדינה מתחילת משבר הקורונה, חלקם סגרו בשל כך והיתר בסכנת סגירה, דבר שמהווה פגיעה בכלכלה הישראלית ביכולת החזרת עובדים לעבודה. יובהר, כי אילו היו בוחרים טכנית לדווח למע"מ בנפרד כן היו זכאים לקבל את המענקים).
- ב. נדרש לתקן במסגרת החוק הנוכחי את הזכאות של עסקים שהפסידו בשנת 2018 (שפתחו את עסקם לפני 2018), אשר לא קיבלו את כספי הפעימה ה 1+2. כנ"ל לגבי אלו שהרוויחו מעט.
- ג. פעימה רביעית למענקים עבור החזרת עובדים מחל"ת – ביחס לעסקים רבים, כגון מסעדנים, אשר נאלצים להפחית פעילות או להשביתה לחלוטין, בשל הגל השני לקורונה, התוכנית לא רלוונטית. אנו ממליצים להאריך את הזכאות עד לתום השנה.

3. תקציר נושאים מהותיים נוספים שיסייעו לפעילות העסקים :

- א. ארנונה – אנו מבקשים לממש פטור/ הפחתה מחובת תשלום הארנונה, באופן דיפרנציאלי וקוהרנטי להיקפי הפעילות העסקית. לצורך ההמחשה, אם בשל הנחיות משרד הבריאות עסק נאלץ לסגור את פעילותו ב 50% מימי החודש, לכל היותר - יש לחייבו רק עד 50% מגובה הארנונה. בנוסף אנו ממליצים כי במקרה של עסק המציג ירידה של מעל 60%, הוא יזכה בפטור מלא.
- ב. חיקוק הוראת שעה לפחת מואץ – ישפיע מהותית על הצמיחה במשק.
- ג. ביטול היטל עובדים זרים.
- ד. חקיקה למתן רשת בטחון קבועה לעצמאים, בין היתר על מנת לעודד את הדור הצעיר לפנות לעצמאות ויזמות ללא חשש מהעדר בטחון סוציאלי.
- ה. שינוי במדיניות קיזוז הפסדים ותיקון בהתאם של פקודת מס הכנסה.
- ו. תמריץ לחלוקת דיבידנד מוטב.
- ז. חידוש נוהל גילוי מרצון.

4. התייחסות למענקי האבטלה לשכירים :

א. נדרש שינוי תפיסה בדבר העסקה חלקית ;

- במדינות רבות כגון גרמניה, אוסטריה, הולנד, דנמרק, שבדיה, בריטניה וארה"ב יושמו עקרונות העסקה חלקית. בגרמניה ואוסטריה המדינה מכסה 75% מההפרש שבין שכרו של עובד שהיקף העסקתו נמוך מהיקף העסקה מלאה, לבין שכרו המלא. התשלום מועבר לעובד דרך המעסיק וההתחשבות מול המדינה מבוצעת בדיעבד כנגד דיווח פרטני של היקף העסקה של כל עובד. אנו מניחים כי אימוץ המודל בישראל יחייב השלמות כגון שימוש במסלול זה תוך מחויבות מעסיקים שלא לצמצם בכוח העבודה הקיים לפרק זמן נתון.
- אנו ממליצים לשקול את העברת דמי החל"ת למעסיקים בהתחייבות לשלם אותם לעובדיהם, בתנאי לעבודה במשרה חלקית שלא תפחת מ 70% (ואם העסק סגור לחלוטין לרבות תשלום גם ללא תמורת עבודה מלאה), ו/או בעבודה במשרה מלאה עם השלמת המעסיק.
- בנוסף, אנו ממליצים על אימוץ מודל דמי אבטלה חלקיים – בניית מסלול על ידי המדינה, אשר יאפשר למעסיקים שאינם יכולים לאפשר תעסוקה מלאה של עובדיהם, לשמר את העובדים במקום להמשיך את החל"ת המלא לאלו שכבר הוצאו או הוצאת נוספים לחל"ת, כשאת תשלום ההשלמה למשרה מלאה תספק המדינה (חלף תשלומי החל"ת או האבטלה). הדבר יסייע בעיקר בשימור עובדים צעירים שנמצאים בסיכון גבוה יותר לפיטורים.

- ב. אנו ממליצים על ביטול הפחתת דמי הזכאות לאבטלה מסכום הקצבה הקבועה בחוק לצעירים מתחת לגיל 28 וזאת על מנת וצעירים יוכלו להתקיים בכבוד לאורך תקופת הזכאות המוארכת,

מוצע לבטל את ההפחתה הקבועה בחוק לצעירים מתחת לגיל 28. כמו כן, מוצע לשמר את התנאים המקלים (קיצור תקופת האכשרה הנדרשת) אותם קבעה המדינה בכדי לאפשר זכאותם של צעירים רבים אשר לא עומדים בתנאי הסף של הקריטריונים לזכאות.

התייחסות לקבלת אשראי מקרן ההלוואות בערבות המדינה ופעולות נוספות להקלה תזרימית:

5.

- א. ביחס לקרן הלוואות בערבות מדינה מוגדלת לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מוגדלת – יש לתקן את סעיף התנאי שאוסר לקבל הלוואה מהקרן לעסקים בסיכון אם עסק קיבל הלוואה בעבר. אנו ממליצים כי גם אם עסק קיבל מימון חלקי בקרן הקודמת, הוא יהיה זכאי להגיש בקשה לסכום משלים ועד תקרת הלוואה במסלול החדש.
- ב. הטופס המלווה כקובץ Excell את הגשת הבקשה מטעם הבנק, מחייב דיווח על רווחיות ולא על ירידה במחזורים. אנו דורשים כי התנאי לזכאות יהיה רק ירידה במחזורים לפי דיווחי מע"מ, חודשיים אחורה בהשוואה לתקופה מקבילה בשנה שעבר. זאת ועוד: הטופס מחייב גם תחזית (!) עד סוף דצמבר, ביחס להכנסות, עלות המכר, הוצאות שכר, הוצאות מימון ועוד. לדרוש מבעלי עסקים תחזית בחודשים כה כאוטיים, כאשר ההחלטות על סגר כלל אינן בידי בעלי העסקים - אינה הגיונית ואנו ממליצים להוריד מיידית את ההתניה להציג תחזית כלשהי.
- ג. בתנאים הנוכחיים, בקשה להלוואה משלימה ניתן להגיש רק אחרי חודש מאישור נמוך מהתקרה או דחיית הבקשה. אנו ממליצים לאפשר להגיש בקשה חוזרת מיד ברגע שמשנתנים תנאים מסחריים כלשהם וללא כל דיחוי (כגון קבלת תשלום מלקוח, אשר משנה את רמות הסיכון של החברה).
- ד. קיימת מגבלה לפנות רק לבנק אחד לקבל את הלוואה. פנייה לבנק אחר אפשרית רק לאחר סגירת הטיפול במערכת. אנו ממליצים לבטל את המגבלה הזו, ולאפשר לפנות ליותר מבנק אחד לקבלת הלוואה, בתנאי שהסכום הכולל לא יעלה על התקרה.

פעולות משלימות להקלה תזרימית על עסקים:

6.

- א. שחרור מיידית של ערבויות ספקים בחוזים קיימים מול מוסדות המדינה, עד תקרה שלא תעבור את 10% מערך ההתקשרות הכוללת.
- ב. מועד התשלום לספקים במגזר הציבורי אנו ממליצים כי הוא ישונה וייקבע לעד 30 ימי עבודה מהגשת חשבונית.
- ג. יש להרחיב את פעילות הקרנות בערבות המדינה – אנו ממליצים לשפר את מרכיב ערבות המדינה כפי שקיים ברוב מדינות אירופה. כיום ערבות המדינה נקבעה ל 15%, ואילו יש לשנותה לערבות משתנה (החל מ 15% עד כדי 50%), תוך הערכה ודירוג גובה הערבות בהתאם להערכת הטיב העסקי של העסק המבקש.

חלק שני – המלצותינו להוספת מרכיבי צמיחה נדרשים לשילוב בתוכנית;

1. עידוד ביקושים

א. הרציונל המסדר של מנגנוני עידוד ויצירת הביקושים:

- עידוד צריכה פרטית על ידי הגברת כושר הקנייה של הציבור ובאופן מיידי
- הגברת צריכה ציבורית מיידי – עדיפות לרכש של תוצרת ישראלית, השקעה בתשתיות
- גיוס כספים חוץ ממשלתיים והשקעות המגזר הפרטי, נוסף לתקציב הממשלתי
- פתרונות ייחודיים לענפים עם פגיעה קיצונית וייחודית – כתיירות, תעופה, אמנות ובידור
- פתרונות רוחביים לכל העסקים ברציונל רוחבי

ב. עידוד צריכה פרטית:

- אנו ממליצים כי חלף התשלום הישיר של כסף לאזרחים וללא אבחנה, יוקצו 10 מיליארד ש"ח אשר יחולקו כ"קופון מענק חד פעמי" בגובה של 4,000 ₪ לכל בית אב בישראל, אשר הכנסתו החודשית הממוצעת ינואר – יוני, לא עולה על 25,000 ₪ בחודש (עשירון 8-1). נכון ל 2019 בישראל 2,587,100 משקי בית ומשפחות.
- הרציונל הוא, עידוד רכישות מיידיות באמצעות כרטיס נטען שפג תוקפו בכל מקרה עד נובמבר 2020 (גם אם לא נוצל במלואו). בתיאום עם העסקים כמסעדות, אומנות, תיירות ואירוח, ניתן יהיה לממש תפיסת פריפייד (שלם עכשיו וצרוך במועד אחר יותר).
- אנו ממליצים כי יגובשו תוכניות **מוסיפות ערך** לשימוש בכרטיס, בגובה של 5 מיליארד ₪ נוספים במימון הממשלה ובתוספת סובסידיות מעסקים ותרומות, המכווונות לרכש מוכוון ענפי (כגון - מלונאות, תעופה, בידור), אזוריות (לדוגמא, רכש מעסקים מקומיים בערים מוכות אבטלה), עסקים קטנים ועצמאים. בחלק זה ניתן יהיה לרתום השקעות כספים חוץ ממשלתיים PPP.
- תוכניות שימוש בקופונים עם תוקף לזמן קצר, תוכניות עידוד ביקושים ורכישה מיידיית כבר בוצעו בסין, דרום קוריאה, בריטניה.

1.1.1.3. יש לקבוע כללים המחייבים את משרד הביטחון להעמיק את הרכש מול המגזר העסקי הישראלי, כולל פרויקטים, נוסף על הכוונת מאמצי הרכש הקיימים.

ד. הרחבת ההשקעות בתשתית:

- 1) ההשקעה השנתית לתשתיות בתמ"ג בשנתיים האחרונות מסתכמת בכ-25 מיליארד ₪ ומועסקים בה כ-33,000 ישראלים.
- 2) תגבור מלאי התשתיות בישראל המוערך בפער של כ-240 מיליארד ₪ נכון לתחילת שנה"ע 2019. אנו ממליצים להשקיע כ-20 מיליארד ₪ בהתנעה מיידית של פרויקטי תשתית בשלושה אפיקים:
 - תשתיות אינטרנט בדגש על פריסה לאזורי הפריפריה
 - תשתיות תחבורה ציבורית (בעיקר בזו הנותנת מענה לכניסת אנשים על ידי תחבורה ציבורית למרכזים מטרופוליניים מהמרחב הסובב)
 - הקמת מפעלים בדגש על פריפריה
- 3) **תוספת 20 מיליארד ₪ לבניית תשתיות**, תאפשר קליטה של כ-25,000 אלפי ישראלים נוספים, לצד תוספת דרושה של כ-8,200 עובדים זרים/פלסטיניים לטובת העבודות הרטובות בתשתיות.
- 4) מומלץ גם להאיץ את **מאמצי הבנייה של יחידות דיור ומוסדות ציבור**, ובכך – לאפשר קליטתם של עשרות אלפי עובדים. בשנת 2019 גמר בנייה למגורים צפוי להסתכם בכ-50,600 דירות בשנה וכן 1.2 מיליון מטרים של בנייה ציבורית, לטובתם מועסקים 114,550 אלף ישראלים (לא כולל עובדים לעבודות הרטובות. על בסיס נתונים רב שנתיים ועל פי סוגי הבנייה השונים, עבור תוספת בניה של 10,000 דירות, הענף יעסיק כ-22,000 ישראלים.
- 5) אנו ממליצים ליצור **מנגנונים מאיצים לתוכניות PPP בדרג השלטון מקומי** באופן המאפשר כניסת תקציבים חוץ ממשלתיים להשקעות בתשתית מקומית / אזורית ולא רק בפרוייקטים ממשלתיים.
- 6) התוכנית נדרשת למימון התנעת פרויקטים בשלים מיידית לתחילת ביצוע ולא לתוכניות שביצוען יחל בעוד שנה ואילך.

2. תעסוקה

א. הרציונל המסדר של תוכניות התעסוקה

- 1) אחריות ההכשרות יהיו על מעסיקים (בחברה עצמה, בהכשרה ענפית, או בחיבור בין מעסיקים). המימון לתוכניות ההכשרה יועבר ישירות למעסיקים.
- 2) יש להקים מנהלת מעסיקים כמיזם משותף של זרוע התעסוקה יחד עם נשיאות המגזר העסקי/הפורום כלכלי חברתי, שמטרתה היא לשמש כגורם מתכנן, חוקר ומממש תוכניות הסבה והשמה.
- 3) נדרש לבצע השקעות בתשתית הון האנושי בישראל, ולמצות תקופה זו בהכשרות התומכות בגידול בפריון בטווח הבינוני והארוך.
- 4) ההכשרות יכללו מרכיב עיקרי מקצועי ספציפי, ומרכיב הכשרה למיומנויות המאה ה-21.

ב. פירוט המסלולים בתוכנית התעסוקה

- 1) **100,000 בלתי מועסקים בתוכנית חזרה מיידית לתעסוקה בשילוב OJT באחריות מעסיקים –**
 - מובטלים ייקלטו לעבודה תוך כדי הסבה מקצועית ע"י מעסיקים והשתתפות בשכר.
 - אחריות ההכשרות יהיו על מעסיקים (בחברה עצמה, בהכשרה ענפית, או בחיבור בין מעסיקים).
 - זכאות למענקים בכפוף להתחייבות העסקת העובד למשך 6 חודשים מסיום ההכשרה.
 - עיקר משך ההכשרות יהיו כהכשרות קצרות – עד 3 חודשים. יתאפשרו גם הכשרות לטווח בינוני – עד 6 חודשים וארוך – 12 חודשים ויותר.
 - מעסיקים שיקלטו לעבודה עובדים במסלול זה – יקבלו מימון להכשרה, ומימון חלקי לשכר העובד ועת תקרה של 5,000 ₪ לחודש, וסך של עד 6 חודשי הכשרה. המימון לתוכניות ההכשרה יועבר ישירות למעסיקים.
 - ההעסקה החל מהיום הראשון להכשרה. התחייבות מעסיקים להעסקה למשך 6 חודשים ממועד תום ההכשרה, ואי ירידה בהיקפי כוח העבודה מעת הכניסה למסלול.
 - עלות מוערכת 4 מיליארד ₪.
- 2) **מאיץ פריון – עד 350,000 מועסקים יעברו Upskilling כחלק מהטמעת טכנולוגיות בייצור ומסחר להעלאת הפריון –**
 - ערב המשבר, הפריון בישראל נמוך. במונחי אחוז השינוי הממוצע של הפריון בשנים 2014 – 2018, עולה כי השינוי הממוצע בתוצר לשעת עבודה הוא 0.5% כאשר ממוצע השינוי

במדינות ה OECD עמד על 1.25%. באותם שנים, השינוי בפריז באירלנד במונחי תוצר לשעת עבודה עמד על 7.99%¹²!

- השאיפה בתוכנית זו – להעביר חברות וענפים בפריז נמוך לגבוה, ולהגביר את כושר הייצור / המסחר, ללא הפחתה בכמות המועסקים.
- תוכנית זו תרחיב את מסלולי הסיוע הקיימים לשיפור הפריז והתאמת יצור מתקדם בישראל.
- מענק של עד 5 אש"ח לעובדים יחס השקעה של 1:1 לפחות במיכון וטכנולוגיות על ידי העסקים, תוך התחייבות להמשך העסקת העובדים שעברו את המסלול לפחות 6 חודשים מתום ההכשרה, וללא הפחתה בכמות סך העובדים במשך 12 חודשים.
- עלות מוערכת – 1.8 מיליארד ₪.

(3) 100,000 עצמאים יעברו הכשרות לפעולה במרחב דיגיטאלי, כישורי המאה 21 + מענק עבודה –

- מובטלים ייקלטו לעבודה תוך כדי הסבה מקצועית ע"י מעסיקים והשתתפות בשכר.
- בשנת 2017 רק 14% מהעסקים הקטנים דיווחו שיש להם פלטפורמה למסחר מקוון בעסק. הערכת היקף המכירות 2018 ברשת - כ 5.5 מיליארד ש"ח, טרם הקורונה. ההערכה היא כי לתחום פוטנציאל צמיחה של כ 30% בשנה.
- לכניסתם של עצמאים לסחר ברשת, יש פוטנציאל משקי רב לצמצום פערים. נכון לחודש יוני, 9 מתוך 11 הערים עם האבטלה הגבוהה ביותר הן עם רוב ערבי או חרדי.
- מעבר למימון ההכשרות עצמן, מומלץ ליתן לעצמאים מענק הפחתת זמן עבודה עד תקרה של 5,000 ₪.
- עלות מוערכת עד 3 מיליארד ₪.

(4) 30,000 מובטלים יוכשרו במקצועות העתיד –

- ערב המגפה, קיים מחסור כרוני של כ 15,000 עובדים בתעשיית ההי-טק (נתוני 2018).
- ההנחה כי ההאטה כפי שנרשמה בהשקעות VC בחודש מרץ תשתנה בטווח המידי, וכי בשל צרכים בתעשיית העילית ומיזמים חדשים שיקומו במיקוד בתחומי ה Fintech, Agritech, AI, אנרגיה, Foodtech שיתעוררו – יזמים צרכי כוח עבודה לתעשייה.
- דווקא כעת, כאשר אנשים בעלי כישורים ויכולות הולמות מצויים באי-תעסוקה, נכון למצות את משאב הזמן הממומן ממילא – להכוויןם להשכלה והכשרות במקצועות העתיד.
- עלות מוערכת עד 1 מיליארד ₪.

3. הפחתת רגולציה

- 1) נטל הרגולציה בישראל כבד ביחס למדינות ה OECD. נכון לדוח ה OECD שהוצג לממשלה ביולי 2018, עולה כי בישראל יש 200 גופי רגולציה, ולשם ההשוואה - בהולנד 12 ובאוסטרליה 80. מהדוח עלתה תמונה כי רמת האמון בין גורמי הממשלה למגזר בעסקי נמוכה, רמת התיאום בין משרדי הממשלה נמוכה, והמערכת הביורוקרטית מתנהלת ללא פיקוח ובקרה נאותים.
- 2) אנו ממליצים לנקוט בסדרת צעדים לרבות:
 - 2.1 מעבר מ"מיקרו-רגולציה" פרטנית, לקביעת אמות מידה ומתן מרחב לעסקים לאופן יישום הרגולציה. בנוסף - מעבר למודלים של רגולציה עצמית לצד העמקת השימוש בכלי ניהול סיכונים.
 - 2.2 יצירת אחידות בדרישות הרגולציה - אצל אותו הרגולטור ובין רגולטורים שונים, והפחתת מספר האישורים הנדרשים על ידי הרשויות השונות.
 - 2.3 יצירת כתובת אחת לעסקים, המתכללת ומבטאת ראייה כוללת של צורכי הרגולציה כלפי העסק הבודד.
 - 2.4 אימוץ רגולציה וסטנדרטים רגולטוריים בינ"ל.

התוכנית נבנתה בהנחיית יו"ר הנשיאות מר דובי אמיתי, על ידי יועץ מס ירון גינדי, נשיא לשכת יועצי המס בישראל, ומר רון צור, מנכ"ל קבוצת Sparks חברת הייעוץ אסטרטגי-כלכלי המייעצת לנשיאות המגזר העסקי